

باسمه تعالی

معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی

شیوه نامه فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه در جامعه و صنعت

مقدمه:

به استناد شیوه نامه «فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات پژوهشی در جامعه و صنعت» به شماره سند عتف-ش-۳۲۰۱ مصوب ۱۳۹۷/۶/۱۷ و در راستای برقراری تعامل علمی میان توانمندی های پژوهشی اعضای علمی دانشگاه ها با بخش های مختلف جامعه و صنعت و همچنین عملیاتی سازی یافته های علمی مبتنی بر نیازهای جامعه و صنعت این شیوه نامه تدوین شده است:

ماده ۱- تعاریف و اختصارات:

دانشگاه: منظور، دانشگاه علامه طباطبائی است.

معاونت پژوهشی: منظور، معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی است.

مرکز ارتباط با جامعه و صنعت: مرکز ذیل معاونت پژوهشی دانشگاه است که در شناسایی و بهره گیری از ظرفیت ها و امکانات سازمان های عمومی، دولتی و خصوصی در جهت گسترش و توسعه همکاری ها و تعاملات دانشگاهی پیرامون مسائل مورد تقاضای جامعه و صنعت فعالیت می کند.

دانشکده: منظور، یکی از دانشکده های تابعه دانشگاه است که محل تصویب اولیه و نظارت بر اجرای طرح فرصت مطالعاتی عضو علمی وابسته به آن است.

پژوهشکده: منظور، یکی از پژوهشکده های تابعه دانشگاه است که در صورت برخورداری از ساختار سازمانی مستقل، می تواند مستقیم در فرایند اجرای فرصت مطالعاتی اعضای علمی دانشگاه و یا سایر دانشگاه ها نظارت داشته باشد و در غیر این صورت، تنها به عنوان محل اجرای فرصت مطالعاتی اعضای علمی با نظارت دانشکده مربوطه عمل می کند.

عضو علمی: عضو هیأت علمی تمام وقت دانشگاه مستقر در دانشکده/پژوهشکده با مدرک دکترای تخصصی (PH.D) است که برای مدت زمان معین در واحد عملیاتی متقاضی به پژوهش می پردازد.

پژوهشگر: عضو هیأت علمی از سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی (دانشگاه مبدأ) با مدرک دکتری تخصصی (PH.D) است که تحت نظارت یکی از اعضای علمی دانشگاه طی دوره فرصت مطالعاتی (حداقل ۶ ماه و حداکثر ۱۲ ماه با موافقت دانشگاه مبدأ) به پژوهش می پردازد.

واحد عملیاتی: منظور بنگاه ها یا سازمان های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و صنعتی، واحدهای پژوهش و توسعه یا خدماتی دولتی یا خصوصی است که به تخصص عضو علمی در واحد خویش نیاز دارند.

فرصت مطالعاتی: دوره پژوهش و مطالعه عضو علمی واجد شرایط دانشگاه است که در مدتی معین در واحد عملیاتی متقاضی به پژوهش و مطالعه تحت عنوان مشخص و مصوب گروه مطالعاتی به پژوهش می پردازد و این مدت باید به گونه ای تعیین شود که خللی به وظایف آموزشی/پژوهشی وی در دانشکده/پژوهشکده مربوطه وارد نشود.

شورای بورس دانشگاه: منظور هیأت رئیسه دانشگاه است که محل تصمیم گیری نهایی برای پذیرش یا عدم پذیرش دوره فرصت مطالعاتی عضو علمی دانشگاه است.

ماده ۲- اهداف:

۱-۲- کمک به شناخت اعضای علمی دانشگاه نسبت به فضای واقعی در جامعه و صنعت.

۲-۲- تقویت رابطه میان دانشگاه با جامعه و صنعت در جهت شناخت نیازهای پژوهشی و تحقیقاتی واحدهای عملیاتی و گسترش همکاری های پایای علمی میان دانشگاه و واحد عملیاتی.

۳-۲- شناسایی مشکلات و فناوری های مورد نیاز واحد عملیاتی در راستای جهت دهی به فرایند تدوین و طراحی طرح های پژوهشی دانشگاه.

۴-۲- تشویق عضو علمی به مشارکت در سیاست گذاری و ارائه توصیه های سیاستی برای تدوین اولویت های پژوهشی مبتنی بر نیازهای جامعه و صنعت در راهنمایی یا مشاوره پایان نامه/رساله دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

ماده ۳- فرایند درخواست فرصت مطالعاتی:

۱-۳- عضو علمی دانشگاه:

۱-۱-۳- بررسی درخواست عضو علمی به همراه برنامه مطالعاتی وی در واحد عملیاتی متقاضی (نامه درخواست واحد عملیاتی - کاربرگ الف و ب) در گروه و شورای دانشکده/پژوهشکده مربوطه.

تبصره ۱: وضعیت تعهدات آموزشی و پژوهشی و همچنین نحوه هدایت دانشجویان تعهد شده و برنامه توافق شده عضو علمی در زمان فرصت مطالعاتی عضو علمی باید به روشنی مشخص شود.

تبصره ۲: حضور عضو علمی در واحد عملیاتی، تمام وقت، ۵ روز کاری و پاره وقت، حداقل ۲ روز کاری در هفته است. گزارش حضور و غیاب در قالب نامه رسمی واحد عملیاتی به عنوان یکی از الزامات نهایی می باشد.

۳-۱-۲- بررسی مدارک عضو علمی اعم از تقاضای واحد عملیاتی-مصوبات گروه و شورای دانشکده و کاربرگ (الف) و (ب) در مرکز ارتباط با جامعه و صنعت جهت تأیید یا عدم تأیید انطباق پژوهش اعلام شده با نیازهای واحد عملیاتی و تخصص عضو علمی.

۳-۱-۳- اعلام نظر و تصویب نهایی در شورای بورس دانشگاه.

۳-۱-۴- صدور حکم فرصت مطالعاتی و معرفی عضو علمی به واحد عملیاتی به همراه شرح حالی از فرایند انجام کار.

۳-۲- پژوهشگر:

۳-۲-۱- کسب موافقت از دانشگاه محل خدمت برای گذراندن فرصت مطالعاتی در دانشگاه و ارسال نامه رسمی برای معاونت پژوهشی مبنی بر اعلام نظر در خصوص فرصت مطالعاتی پژوهشگر.

۳-۲-۲- ارسال درخواست دانشگاه مبدأ به همراه مستندات و رزومه و درخواست پژوهشگر جهت اعلام نظر و طرح در گروه و شورا به دانشکده/پژوهشکده مربوطه.

۳-۲-۳- تعیین یک عضو علمی از دانشگاه به عنوان استاد ناظر بر طرح فرصت مطالعاتی در گروه و شورای دانشکده/پژوهشکده مربوطه.

تبصره ۳: بدیهی است در صورتی که پژوهشگر استاد ناظر خود را تعیین کند، اولویت با آن استاد است و قبل از طرح در گروه و شورا، در خصوص پذیرش یا رد مسئولیت نظارت بر فرصت مطالعاتی پژوهشگر از وی نظر خواهی خواهد شد.

۳-۲-۴- اعلام نظر دانشکده/پژوهشکده در خصوص پذیرش یا عدم پذیرش پژوهشگر به همراه مستندات مصوب گروه و شورا به معاونت پژوهشی.

۳-۲-۵- اعلام رسمی به دانشگاه مبدأ توسط معاونت پژوهشی با ذکر تعهدات دانشگاه و پژوهشگر.

۳-۲-۶- صدور گواهی دوره توسط مرکز ارتباط با جامعه و صنعت و به امضای معاون پژوهشی پس از بررسی مدارک و مستندات پژوهشگر به تأیید استاد ناظر در پایان دوره.

ماده ۴- ضوابط و شرایط عضو علمی متقاضی طرح فرصت مطالعاتی :

۴-۱- رشته و تخصص عضو علمی با نیازهای واحد عملیاتی مرتبط باشد.

۲-۴- عضو علمی باید طی دو سال پیش از تقاضا، رکود علمی نداشته باشد.

تبصره ۴: رکود علمی بواسطه ارزیابی عملکرد علمی پژوهشی و فناوری عضو علمی متقاضی برابر آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای علمی آموزشی و پژوهشی و فناوری، تأیید شده در جلسه شماره ۷۷۶ مورخ ۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی در فرایند ارتقا و ترفیع ایشان محاسبه می‌گردد.

۳-۴- دوره فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت وفق ماده چهارم بند سوم شیوه نامه وزارت عتف، برای عضو علمی در دوره پیمانی، دست کم ۶ ماه تمام وقت یا ۱۲ ماه نیمه وقت و در دوره رسمی آزمایشی، ۳ ماه تمام وقت یا ۶ ماه نیمه وقت است.

تبصره ۵: با توجه به اهمیت فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی در جامعه و صنعت و تأکید و تأیید مقام معظم رهبری و مصوبات شورای معاونین وزارت عتف در تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ و حسب ضوابط مربوطه، طی یک دوره شش ماهه تمام وقت و یا یکساله نیمه وقت فرصت مطالعاتی در صنعت و جامعه برای عضو علمی پیمانی و طی یک دوره سه ماهه تمام وقت و یا شش ماهه نیمه وقت فرصت مطالعاتی در صنعت و جامعه صرفاً برای اعضای علمی رسمی آزمایشی که تاریخ شروع وضعیت استخدامی آنان از ابتدای سال ۱۳۹۸ و بعد از آن باشد، الزامی است (لزوم رعایت ماده ۱۲ و ۱۴ استخدامی اعضای هیأت علمی).

تبصره ۶: عضو علمی با مرتبه دانشیاری و استادی با گذراندن دوره فرصت مطالعاتی تمام وقت ۳ ماهه یا پاره وقت ۶ ماهه از مزایای تشویقی بهره‌مند می‌شوند و لازم است این مهم در بازبینی آیین‌نامه ترفیع و محاسبه امتیازات آنان برای ارتقا لحاظ گردد.

۴-۴- برای استفاده مجدد از فرصت مطالعاتی به استثنای فرصت مطالعاتی الزامی در دوره‌های پیمانی و رسمی آزمایشی، بایستی دست کم ۵ برابر زمان دوره فرصت مطالعاتی قبلی از اتمام آن دوره گذشته باشد. مدت استفاده از مرخصی بدون حقوق نیز به این مدت اضافه می‌شود.

۵-۴- در مواردی که عضو علمی از تجربه کافی در صنعت یا جامعه برخوردار است و یا در رشته‌هایی که امکان فرصت مطالعاتی فراهم نباشد، فعالیت جایگزین به پیشنهاد دانشکده مربوطه به شورای بورس دانشگاه جهت تصمیم‌گیری نهایی ارسال می‌شود.

۴-۶- فعالیت جایگزین باید در راستای افزایش تعامل با جامعه و صنعت و مؤثر در هدفمند شدن فعالیت‌های علمی و پژوهشی عضو علمی باشد و می‌تواند مواردی چون اجرای قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت، انجام همکاری‌های تخصصی مرتبط در وزارت خانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی دولتی یا خصوصی و فعالیت‌های اجتماعی مرتبط که ملاک تعیین تجربه کافی عضو علمی است، را شامل گردد (اصلاح تبصره ۳ ماده ۴ شیوه نامه وزارت عتف با همکاری معاونت حقوقی و امور مجلس).

تبصره ۷: انعقاد قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت به تفکیک رشته/گروه آموزشی و با ارزشی (ارزش مجموع قراردادهای منعقد با صنعت طی ۵ سال) معادل حداقل یک سوم سقف معاملات متوسط سالانه دولت و صرفاً در سمت مجری طرح قابل جایگزینی فرصت مطالعاتی داخلی عضو علمی می‌باشد.

۷-۴- به منظور ارتقای تعامل دانشگاه با جامعه و صنعت و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مدیریتی اعضای علمی، امکان جایگزینی فرصت مطالعاتی با دوره‌های مدیریتی مرتبط با جامعه و صنعت، برای اعضای علمی که در پست‌های مدیریتی اجرایی یا بالاتر (دارای ستاره یا بدون ستاره) مشغول به خدمت هستند، با احتساب دوره زمانی معادل دو برابر مدت زمان آیین‌نامه طی دوره تصدی پست در نظر گرفته می‌شود (مصوبه جلسه ۲۳ هیأت رئیسه دانشگاه مورخ ۱۴۰۳/۸/۲۰). دوره مدیریتی جایگزین به عنوان بخشی از سوابق اجرایی و پژوهشی در ارزیابی‌های مرتبط با ارتقاء و ترفیع لحاظ خواهد شد.

۸-۴- بررسی درخواست عضو علمی در پست‌های مدیریت اجرایی داخل دانشگاه، با تأیید سلسله مراتب مقام بالاتر امکان‌پذیر است و نیازی به طرح در شورای گروه آموزشی و شورای پژوهشی دانشکده مربوطه نیست. ارسال مدارک و مستندات با تأیید ریاست دانشکده مربوط الزامی است.

تبصره ۸: رعایت موضوع ماده ۳ این شیوه‌نامه در خصوص بررسی درخواست عضو علمی در پست‌های اجرایی خارج دانشگاه، الزامی است.

تبصره ۹: برخورداری از مزایای حاصل از پست مدیریت اجرایی (دارای ستاره یا بدون ستاره) به عنوان فعالیت جایگزین فرصت مطالعاتی در ارتباط با صنعت، به صورت همزمان در چندین مکان خدمت، امکان‌پذیر نیست و عضو علمی می‌تواند تنها از یک سمت اجرایی و صرفاً در یک مکان خدمت در زمان تصدی، برای جایگزینی فرصت مطالعاتی بهره‌مند گردد.

ماده ۵- تعهدات عضو علمی طی گذراندن دوره فرصت مطالعاتی :

۵-۱- عضو علمی دانشگاه:

۵-۱-۱- در دوره‌های تمام وقت، حضور عضو علمی در واحد عملیاتی تمام وقت است و تنها در مشاوره و راهنمایی دانشجویان فعالیت می‌کند ولی در دوره‌های پاره وقت، واحد آموزشی موظف آنان به نصف تقلیل می‌یابد.

تبصره ۱۰: حفظ یا حذف تعهدات آموزشی و پژوهشی عضو علمی باید در شورای دانشکده مربوطه به تصویب رسیده و نتیجه نهایی به معاونت پژوهشی اطلاع‌رسانی شود.

۵-۱-۲- عضو علمی طی دوره فرصت مطالعاتی مجاز به اشتغال در سازمان دیگری نیست.

۵-۱-۳- ضروری است عضو علمی برنامه حضور خود در واحد عملیاتی را اعلام کند و هر ماه پیشرفت کار خود را به معاونت پژوهشی گزارش نماید.

تبصره ۱۱: عضو علمی باید در هر مقطع از فعالیت پژوهشی خود در واحد عملیاتی، گزارش مقطعی پیشرفت کار و در پایان کل دوره (سه ماه پس از اتمام دوره فرصت مطالعاتی)، گزارش جامع به همراه برون دادهای علمی پژوهشی برآمده از آن به معاونت پژوهشی ارائه داده و رسماً خاتمه دوره فرصت خود را با تأیید دانشکده/پژوهشکده مربوطه به مرکز ارتباط با جامعه و صنعت اعلام نماید.

۵-۲- پژوهشگر:

۱-۲-۵- پژوهشگر موظف است پس از پایان دوره فرم گواهی حضور در دانشکده/پژوهشکده مربوطه و گزارش کامل طرح فرصت مطالعاتی خود را با تأیید استاد ناظر به معاونت پژوهشی ارائه دهد.

۲-۲-۵- پژوهشگر موظف است ضمن هماهنگی با استاد ناظر به همکاری با دانشکده/پژوهشکده مربوطه بپردازد و مطابق با مقررات دانشگاه، حداقل ۲۰ ساعت در هفته در محل دانشکده/پژوهشکده حضور فیزیکی داشته باشد.

۳-۲-۵- تعهدات پژوهشی یا همان دستاوردهای معنوی حاصل از طرح فرصت مطالعاتی بایستی به طور مشترک با استاد ناظر منتشر شود به گونه ای که در قسمت وابستگی سازمانی مقاله و یا صفحه عنوان اصلی کتاب، نام دانشگاه علامه طباطبائی نیز ذکر شود.

ماده ۶- تعهدات واحد عملیاتی :

۱-۶- واحد عملیاتی موظف است طی دوره فرصت مطالعاتی، تمامی امکانات و تسهیلات مورد توافق درج شده در برنامه پژوهشی عضو علمی را رسماً تأیید و تأمین نماید.

۲-۶- واحد عملیاتی بر اساس مقررات داخلی خود به عضو علمی از طریق عقد قرارداد پژوهشی با دانشگاه، حق تحقیق پرداخت می کند. دانشگاه از این قراردادها بالاسری کسر نمی کند.

۳-۶- واحد عملیاتی باید در صورت اعلام نیاز به تأمین منابع مالی برای اجرای برنامه پژوهشی عضو علمی، در اسرع وقت برنامه ریزی و هزینه های اعلام شده را تأمین نماید. عضو علمی ضمن رعایت ضوابط و مقررات مربوطه، در پایان دوره فرصت مطالعاتی حساب خود را تسویه می کند و موارد را به اطلاع دانشگاه می رساند.

۴-۶- حقوق مالکیت فکری برون دادهای علمی حاصل از طرح فرصت مطالعاتی عضو علمی دانشگاه در واحد عملیاتی، بر اساس توافق بین دانشگاه و واحد عملیاتی است.

ماده ۷- تعهدات دانشگاه :

۱-۷- دانشگاه در خصوص هماهنگی با واحدهای عملیاتی و تأیید محل فرصت مطالعاتی اقدام اجرایی می نماید.

۲-۷- طی دوره فرصت مطالعاتی عضو علمی، دانشگاه حقوق و مزایای وی را مطابق با حکم استخدامی پرداخت می کند.

تبصره ۱۲: طی دوره فرصت مطالعاتی، حقوق و مزایای پژوهشگر مطابق حکم استخدامی وی توسط دانشگاه مبدأ پرداخت می شود.

۳-۷- عضو علمی در طول دوره فرصت مطالعاتی از حمایت ها و تسهیلات واحد عملیاتی متقاضی بهره مند می شود.

تبصره ۱۳: دانشگاه برای پژوهشگر به عنوان واحد عملیاتی شناخته می شود و باید تمامی امکانات اعم از تخصیص فضای مناسب-خدمات فناوری-عضویت در کتابخانه ها و صدور کارت شناسایی، تردد و تغذیه را در اختیار پژوهشگر قرار دهد.

تبصره ۱۴: تأمین مسکن و هزینه های مترتب بر اقامت و رفت و آمد بر عهده خود پژوهشگر است.

۷-۴- دانشگاه دوره فرصت مطالعاتی عضو علمی را در زمره امتیازات اجرایی وی در نظر می گیرد و می تواند به صلاحدید خود و در جهت گسترش دوره های فرصت مطالعاتی و تشویق اعضای علمی در قالب موارد ذیل از آنها پشتیبانی مالی نماید:

۷-۴-۱- اعطای ۲ امتیاز برای گرنت پژوهشی به ازای هر ماه فرصت مطالعاتی در ارتباط با جامعه و صنعت.

۷-۴-۲- اعطای امتیازات اجرایی برای ارتقای مرتبه متناسب با طول دوره فرصت مطالعاتی (به استثنای فعالیت های جایگزین) حداکثر تا ۲ امتیاز.

۷-۴-۳- اعطای مبلغی پاداش برای انعقاد قرارداد با واحد عملیاتی به عنوان خروجی و برون داد فرصت مطالعاتی به شرط داشتن بالاسری دانشگاه و حسب مبلغ انعقاد قرارداد.

تبصره ۱۵: مدت زمان دوره فرصت مطالعاتی عضو علمی بر اساس میزان حضور وی در واحد عملیاتی متقاضی محاسبه می شود.

ماده ۸- گزارش فرصت مطالعاتی عضو علمی:

۸-۱- اعضای علمی طی دوره فرصت مطالعاتی موظفاند در پایان هر مقطع از اجرای طرح پژوهشی خود، گزارش پیشرفت کار خود را به معاونت پژوهشی ارسال کنند و حداکثر ۳ ماه پس از پایان دوره مصوب فرصت مطالعاتی، گزارشی جامع در قالب APA (American Psychological Association) ارائه نمایند. این گزارشات در قالب موضوعاتی همچون میزان نوآوری و خلاقیت در پاسخ به نیازهای واحد عملیاتی، میزان انتقال پژوهش های جدید علمی و فناوری دانشگاه به واحد عملیاتی، میزان ارتباط موضوعی با پیشبرد برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه و میزان بهره مندی از امکانات، آزمایشگاه ها و تجهیزات واحد عملیاتی در اجرای طرح فرصت مطالعاتی است.

۸-۲- برون دادهای علمی حاصل از طرح فرصت مطالعاتی در قالب چاپ و انتشار مقالات علمی در نشریات علمی معتبر وزارت علوم و وزارت بهداشت، چاپ و انتشار کتاب، تعریف اولویت های پژوهشی برای پایان نامه/رساله دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه، ارائه توصیه های سیاستی برای واحد عملیاتی در قالب دوره های آموزشی کوتاه مدت-سمینار و نشست تخصصی و یا ثبت اختراع مرتبط با موضوع مورد تقاضای واحد عملیاتی و عقد قراردادهای اجرایی میان دانشگاه و واحد عملیاتی است.

تبصره ۱۶: پژوهشگر باید طی دوره فرصت مطالعاتی خود در دانشگاه، حداقل یکی از تعهدات پژوهشی اعم از چاپ مقاله در نشریات علمی داخلی یا بین المللی معتبر وزارت علوم یا وزارت بهداشت -جذب طرح کاربردی مشترک با استاد ناظر و استخراج مقاله از آن -تألیف یا ترجمه کتاب را با درج اسم مشترک با استاد ناظر و وابستگی سازمانی دو دانشگاه انجام دهد.

۳-۸- گزارشات فرصت مطالعاتی اعضای علمی ابتدا در شورای پژوهشی دانشگاه و سپس در شورای هیأت رئیسه وفق شاخص های تعریف شده در ماده ۸ این شیوه نامه مورد بررسی قرار می گیرد.

۴-۸- مقبول نبودن گزارش منجر به رد شدن دوره و محرومیت از فرصت مطالعاتی بعدی خواهد شد.

۵-۸- نتایج حاصل از اجرای طرح فرصت مطالعاتی هر سال حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد در پایگاه اطلاعاتی معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف (مپفا) بارگذاری می شود.

۶-۸- در شیوه جایگزینی فرصت مطالعاتی با دوره های مدیریتی برای اعضای هیأت علمی، در پایان دوره، عضو علمی که در سمت مدیر اجرایی منصوب شده، موظف است گزارشی جامع از فعالیت ها، دستاوردها و تأثیرات دوره مدیریتی بر ارتباط دانشگاه با جامعه و صنعت به معاونت پژوهشی ارائه دهد، گزارش باید شامل مواردی مانند بهبود فرآیندهای مدیریتی، انتقال دانش و فناوری به جامعه و صنعت، و دستاوردهای عملیاتی باشد. گزارش نهایی توسط شورای پژوهشی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، به عنوان معادل فرصت مطالعاتی در نظر گرفته می شود. در صورت عدم تأیید گزارش، عضو علمی موظف است فعالیت های تکمیلی یا جایگزین دیگری را انجام دهد تا اهداف دوره محقق شود.

این شیوه نامه در ۸ ماده و ۱۶ تبصره در جلسه ۶۴۲ مورخ ۱۴۰۴/۴/۲۸ به تأیید شورای پژوهش و فناوری دانشگاه و در تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۹ به تأیید هیأت رئیسه دانشگاه رسیده و لازم الاجرا است.